

Universitätsbibliothek Wuppertal

C. PLINII|| SECVNDI|| HISTORIAE|| MVNDI|| LIBRI XXXVII,||

Plinius Secundus, Gaius

[Lugduni], 1582

Liber IIII

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1752](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1752)

gis, Pingus, Timachus: ex Rhodope Oescus: ex Hæmo, Vtus, Escamus, Ieterus. Illyrici latitudo, quæ maxima est, c c c x v. M. passuum, colligit. Longitudo à flumine Arsa ad flumen Drinium d e c c. M. ^a A Drinio ad promontorium Acroceraunium, c l x x i j. M. Agrippa prodidit vniuersum hunc sinum Italiae & Illyrici ambitu ^{x l i i i}. In eo duo maria, quo distinximus sine: Inferum, siue Ionium in prima parte, interius Adriaticum, quod Superum vocat. Insulae in Ausonio mari præter iam dictas, memoratu dignæ, nulla: in Ionio pauca: Calabro litore ante Brundisium, quarum obiectu portus efficitur: contra Apulum litus Diomedeæ, conspicua monumento Diomedis: & altera eodem nomine, à quibusdã Teutria appellata. Illyrici ora mille amplius insulis frequentatur, ^b natura vadosi maris, æstuariisque tenui alueo intercurfantibus. Claræ ante ostia Timæi calidorum fontium cum æstu maris crescentium: iuxta Istrorum agrum, Cissa, Pullariæ, & Absyrtides Graiis dictæ, à fratre Medææ ibi interfecto Absyrto. Iuxta eas Electridas vocauere, in quibus proueniret succinum, quod illi electrum appellant vanitatis Græcæ certissimum documentum: adeo vt quas earum designent, haud vnquam constiterit. Contra Iader est Lissa: quæque appellatæ contra Liburnos Cretæ aliquot, nec pauciores Liburnicæ, Celaduffæ. Contra Surium, bubus & capris laudata Brattia, Issa ciuium Romanorum reliqua, & cum oppido Pharia. Ab his Corcyra, Melæna cognominata cum Gnidiorum oppido distat x x i j. M. passuum inter quam & Illyricum Melita, vnde catulos Melitæos appellari Callimachus autor est. x i j. M. passuum ab ea tres Elaphites. In Ionio autem mari ab Orico M. M. passuum Saronis piratica statione nota. ²⁰

^a vet. cod. A Drinio ad promontorium Acroceraunium clxx. m. Agrippa prodidit vniuersum autem sinum Italiae & Illyrici ambitu xliiii. ^b natura vadoso mari.

C. PLINII SECVNDI NATURALIS HISTORIÆ LIBER IIII.

Unde Primum Græciæ fabulositas, & literarum claritas effulsit.

³⁰
ERTIVS Europæ sinus Acrocerauniis incipit montibus, finitur Hellesponto: amplectitur præter minores sinus ^{x l x . x x v}. M. passuum. In eo Epirus, Acarnania, Ætolia, Phocis, Locris, Achaia, Messenia, Laconia, Argolis, Megaris, Attica, Bœotia, iterumque ab alio mari eadem Phocis & Locris, Doris, Phthiotis, Thessalia, Magnesia, Macedonia, Thracia. Omnis Græciæ fabulositas, sicut & literarum claritas, ex hoc primum sinu effulsit. Quapropter in eo paululum commorabimur. Epiros in vniuersum appellata, Acrocerauniis incipit montibus. In ea primi Chaones, à quibus Chaonia: dein Thesproti, Antigonenses: locus Aornos, & pestifera auibus ⁴⁰ exhalatio: Cestrini, Perrhæbi, quorum mons Pindus, Cassiopæi, Dryopes, ^c Selli, Hellopes, Molossi, apud quos Dodonæi Iouis templum, oraculo illustre: Tomarus mons, centum fontibus circa radices, Theopompo celebratus.

Epirus.

CAPVT I.

^d **E**Pirus ipsa ad Magnesium Macedoniãque tendens, à tergo suo Dassaretas supra dictos liberam gentem mox feram Dardanos habet. Dardanis læuo Triballi prætenduntur latere, & Mœsicae gentes: à fronte iunguntur Mædiac Denselatæ, quibus Thraces, ad Pontum vsque pertinentes. Ita succincta Rhodopes, mox & Hæmi vallatur excelsitas. In Epiri ora castellum in Acrocerauniis Chimæra, sub eo aquæ regiae fons. Oppida Mæandria, Cestria: flumen Thesprotiæ Thyamis: colonia Buthrotum, maxi- ⁵⁰ meq; nobilitatus Ambracius sinus, ^d faucibus spatiosum æquor accipiens longitudinis

^d Faucibus quingentorū pass. spatiosū æquor accipiens

xxxix.

xxxix. M. pass. latitudinis. xv. M. In eum defertur amnis Acheron, è lacu Thesprotiæ Acherusia profluens xxxvj. M. pass. inde, & mille pedum ponte mirabilis omnia sua mirantibus. In sinu oppidum Ambracia. Molossorum flumina, Aphas & Arachthus. Ciuitas Anaetoria, ^a lacus Pandosia. Acarnaniæ, quæ antea Curretis vocabatur, oppida Heraclia, Echinus, & in ore ipso colonia Augusti Actium, cum templo Apollinis nobili, ac ciuitate libera Nicopolitana. Egressos sinu Ambracio in Ionium, excipit Leucadium litus, promontorium Leucates. Dein sinus ac Leucadia ipsa peninsula, quondam Neritis appellata, opere accolarum abscisa à continenti, ac reddita ventorum flatu congeriem harenæ accumulantium, qui ^b lacus vocatur Dioryctos, stadiorum longitudine trium. ^b locus

10 Oppidum in ea Leucas, quondam Neritum dictum. Deinde Acarnanũ vrbes, Halyzea, Stratos, Argos Amphiloichicum cognominatum. Amnis Achelous è Pindo fluens, atque Acarnaniam ab Ætolia dirimens, & Artemitam insulam assiduo terræ inuectu continenti annectens.

Ætolia.

CAP. II.

A Etolorum populi Athamanes, Tymphci, Ephyri, Ænienfes, Perrhæbi, Dolopes, Maraces, Atraces, ^a à quibus Atrax amnis Ionio mari infunditur. Ætoliæ oppidum Calydon est septem millium quingentorum passuum à mari, iuxta Euenum amnem. Dein Macynia, Molycria: cuius à tergo Chalcis, & mons est Taphiasus. At in ora promontorium Antirrhium, vbi ostium Corinthiaci sinus, minus mille passuum ²⁰ latitudine influentis, Ætoloſque dirimentis à Peloponneso. Promontorium, quod contra procedit, appellatur Rhion: sed in Corinthiaco sinu oppida Ætoliæ Naupaæum, Pylene: & in mediterraneo Pleuron, Halyfarna. Montes clari, in Dodone Tomarus, in Ambracia Crania, in Acarnania Aracynthus: in Ætolia Acanthon, Panætolum, Macinium.

Locri.

CAP. III.

Proximi Ætolis Locri, qui cognominantur Ozolæ, immunes. Oppidum Oeanthe. Portus Apollinis Phæstij, sinus Crissæus. Intus oppida Argyna, Eupalia, Phæstum, Calamissus. Ultra Cirrhæi Phocidis campi, oppidum Cirrha, portus Chalæon, à quo ³⁰ v. j. M. passuum introrsus liberum oppidum Delphi, sub monte Parnasso, clarissimum in terris oraculo Apollinis. Fons Castalius, amnis Cephissus præfluens Delphos, ortus in Lilæa quondam vrbe. Præterea oppidum Crissa, & cum Bulensibus Anticyra, Naulochum, Pyrrha, Amphissa immunis, Trichone, Tritea, ^a Ambryfus, Drymæa regio, Daulis appellata. Dein in intimo sinu angulus Bœotia alluitur cum oppidis, Siphis, Thebis, quæ Corsicæ cognominatæ sunt iuxta Heliconem. Tertium ab hoc mari Bœotia oppidum Pagæ, vnde Peloponnesi profilit ceruix.

Peloponnesus.

CAP. IIII.

Peloponnesus, Apia antè appellata & Pelasgia, peninsula haud vlli terræ nobilitate postferèda, inter duo maria, Ægæum & Ionium, platani folio similis, propter angulosos recessus, circuitu d l x i j. M. passuum colligit autore Isidoro. Eadem per sinus ⁴⁰ penè tantundem adiicit. Angustia, vnde procedit, Isthmos appellantur. In eo loco irrupentia è diuerso, quæ dicta sunt, maria, à Septentrione & exortu eius omnem ibi latitudinem vorant, donec contrario incurſu æquorum tantorum, in quinque M. pass. interuallo, exesis vtrinque lateribus, angusta ceruice Peloponnesum contingat Hellas. Corinthiacus hinc, illinc Saronicus appellatur sinus: ^c Lecheæ hinc, Cenchræ illinc, angustiarum termini, longo & ancipiti nauium ambitu, quas magnitudo plaustris transfuehi prohibet. Quam ob causam perfodere nauigabili alueo ^d angustias tetauere, Demetrius rex, Dictator Cæsar, C. princeps, Domitius Nero, infausto (vt omnium patuit exitu) incepto. Medio hoc interuallo, quod Isthmon appellauimus, applicata colli habitatur colonia Corinthus, antea Ephyra dicta, sexagenis ab vtroq; litore stadiis, è summa sua arce, quæ vocatur Acrocorinthus, in qua fons Pirene, diuersa duo maria prospectans. ⁵⁰ lxxxvi j. M. pass. ad Corinthiacum sinum traiectus est Patras à Leucade. Patræ colonia

in longissimo promontorio Peloponnesi cōdita, ex aduerso Ætoliæ & fluminis Eueni, minus M. pa. (vt dictum est) interuallo, in ipsis faucibus, sinū Corinthiacum lxxv. M. pass. in longitudinem vsque ad Isthmon transmittunt.

Achaia.

CAP. V.

Achaia nomen prouinciæ, ab Isthmo incipit: antè Ægialos vocabatur, propter vrbes in litore per ordinem dispositas. Primæ ibi, quas diximus ^a Lecheæ Corinthiorum portus. Mox Oluros, Pellenæorum castellum. Oppida Helice, Bura, ^b in quæ refugere haustis prioribus, Sicyon, Ægira, Ægion, Erineos. Intus Cleone, Hysia. Panhormus portus, demonstratumque iam Rhium: à quo promontorio quinque M. passuum absunt Patræ, quas supra memorauimus: locus Pheræ. In Achaia, ix. montium Scioëssa ¹⁰ notissimus, fons Cymothoë. Ultra Patras oppidum Olenū, colonia Dyme, loca Buprasium, Hyrmine, promontorium Araxum. Cyllenes sinus, promontorium Chelonates: vnde Cyllenen duo M. pass. castellum Phlius. Quæ regio ab Homero Arethrea dicta, postea Afophis. Inde Eliorum ager, qui antea Epei vocabantur. Ipsa Elis in mediterraneo, & à Pylo xij. M. pass. Intus delubrum Olympij Iouis, ludorum claritate fastos Græciæ complexum. Pisæorum quondam oppidum, præfluente Alpheo amne. At in ora promontorium Ichthys. Amnis Alpheus nauigatur in oppida Aulos & Lepriō. Promontorium Platanistus: omnia hæc ad Occasum versa. Ad Meridiē autem Cyparissius sinus cum vrbe Cyparissa lxxij. millium passuū circuitu. Oppida Pylos, Methone: locus Helos, promontorium Acritas. sinus Asingus, ab oppido Asine, Coronæus à Corone. Finiū- ²⁰ tur Tænaro promontorio. Ibi regio Messenia duodeuiginti montium. Amnis Pamisus. Intus autem ipsa Messene, Ithome, Oechalia, Arene, Pteleon, Thryon, Dorion, Zancle, variis clara tēporibus. Huius sinus circuitus lxxx. M. p. traiectus verò xdx. M. Dehinc à Tænaro ager Laconicus, liberæ gentis: & sinus circuitu ccvj. M. traiectu xxxix. M. Oppida Tënarum, Amyclæ, Pheræ, Leuctra, & intus Sparta, Theramne, atque vbi fuere Cardamyle, Pitane, Anthane: Locus Thyrea, Gerania. Mōs Taygetus, amnis Eurotas, sinus Ægylodes, oppidum Psammathus. Sinus Gytheates ab oppido: ex quo ad Cretam insulam certissimus cursus. Omnia autem Maleo promontorio includuntur. Qui sequitur sinus ad Scyllëum, Argolicus appellatur, traiectu quinquaginta M. pass. idem ambitu centum septuagintaduorum millium. Oppida Boea, Epidaurus Limeræ cognomine, Za- ³⁰ rax, Cyphanta portus Amnes, Inachus, Erasinus, inter quos Argos hippium cognominatum, supra lacum Leren, à mari MM. pass. nouēque additis millibus, Mycenæ: & vbi fuisse Tiryntha tradunt: & locus Mantinea. Mōtes, Artemius, Apesantus, Asterion, Parparus, aliique vndecim numero. Fontes Niobe, Amymone, Psammathe. A Scyllæo ad Isthmum clxxvij. M. pass. Oppida Hermione, Trœzen, Coryphasium: appellatumque aliàs Inachium, aliàs Dipsum Argos. Portus Cænites, sinus Saronicus olim querno nemore redimitus, vnde nomen, ita Cræcia antiqua appellante quercum. In eo Epidaurum oppidum, Æsculapij delubro celebre: Spiræum promontorium, portus Anthedon, & Bucephalus: & quas supra dixeramus, Cenchreæ, Isthmi pars altera cum delubro Neptuni quinquennialibus indycto ludis. Tot sinus Peloponnesem oram lancinant, tot maria ⁴⁰ allatrant. Siquidem à Septentrione Ionium irrumpit, ab Occidente Siculo pulsatur, à Meridie Cretico vrgetur, ab Oriente brumali Ægæo, ab Oriēte solstitiali Myrto: quod à Megarico incipiens sinu, totam Atticam alluit.

De Arcadia.

CAP. VI.

Mediterranea eius Arcadia maximè tenet, vndique à mari remota: initio Drymōdis, mox Pelasgis appellata. Oppida eius, Psophis, Mantinea, Stymphalum, Tëgea, Antigonea, Orchomenum, Phencum, Palatium, vnde Palatium Romæ: Megalopolis, Catina, Bocalium, Carmon, Parrhasiæ, Thelphusa, Melanæa, Heræa, Pyle, Pellana, Agræ, Epium, Cynætha, Lepreon Arcadiæ, Parthenium, Alea, Methydrium, Enispe, Mactium, Lampe, Clitorium, Cleone, inter quæ duo oppida regio Nemea, Bembiniadia vo- ⁵⁰ citata. Montes in Arcadia, Pholoë cum oppido, item Cyllene, Lyceus, in quo Lycei Iouis

uis delubrum: Mænalus, Artemisius, Parthenius, Lampeus, Nonacris: præterque ignobiles octo. Amnes, Ladon è paludibus Phenei, Erymanthus è monte eiusdem nominis in Alpheum defluentes. Reliquæ ciuitates in Achaia dicendæ, Aliphiræi. Abeatæ, Pyrgenses, Pareatæ, Paragenitæ, Tortuni, Typanei, Thryasij, Trittenses. Vniuersæ Achaia libertatem Domitius Nero dedit. Peloponnesus, in latitudine à promontorio Maleæ, ad oppidum^a Lechæum Corinthiaci sinus clx. M. pass. patet. At in transversum ab Elide E- a Egium
pidaurum cxxv. M. Ab Olympia Argos per Arcadiam lxxij. M. Ab eodem loco ad Phliunta dicta mensura est. Vniuersa autem, velut pensante æquorum incurfus natura, in montes vj. atque lxx. attollitur.

10

Græcia, & Attica.

CAP. VII.

AB Isthmi angustiis Hellas incipit, nostris Græcia appellata. In ea prima Attica, antiquitus Acte vocata. Attingit Isthmum parte sui, quæ appellatur Megaris, à Colonia Megara: è regione Pagarum. Duo hæc oppida excurrente Peloponneso sita sunt vtraque ex parte, velut in humeris Helladis. Pagæi & amplius Ægosthenienses contributi Megarensibus: in ora autem portus Shœnus. Oppida Sidûs, Cremyon, Scironia saxa ij. M. longitudine, Geranea, Megara, Eleusin. Fuere & Oenoa, Probalinthos: nunc sunt ab Isthmo quinquaginta duo M. pass. Piræus & Phalera portus, quinque M. pass. muro recedentibus Athenis iuncti. Libera hæc ciuitas, nec indiga vllius præconij amplius: tanta claritas superfluit. In attica fontes, Cephissia, Larine, Collirrhoë, Enneacrunos. Montes, Brilessus, Ægialeus, Icarius, Hymettus, Lycabetus: amnis Ilissos. A Pyreæo xlij. M. pass. Sunium promontorium, Doriscum promontorium. Potamos, Brauron, quondam oppida. Rhamnûs pagus, locus Marathon, campus Thriasius, oppidum Melita, & Oropus, in confinio Bœotia. Cuius Anthedon, Onchestos, Thespiæ liberû oppidum, Lebadea: nec cedentes Athenis claritate, quæ cognominantur Bœotia Thebæ, duorum numinum Liberi atque Herculis (vt volunt) patria. Et musis natale in nemore Heliconis assignant. Datur & his Thebis saltus Cithæron, amnis Ismenus. Præterea fontes in Bœotia, Oedipodia, Psammate, Dirce, Epigranea, Arethusa, Hippocrene, Aganippe, Gargaphie. Montes extra prædictos, Mycalessus, Adylifus, Acontius. Reliqua oppida, inter Megaram & Thebas Eleutheræ, Haliartus, Plataæ, Pheræ, Aspledon, Hylæ, Thifbe, Erythræ, Glissas, Copæ: iuxta Cephissum amnem Lamia & Anichia: Medeon, Phligone, Grephis, Coronæa, Chæronia. In ora autem infra Thebas, Ocale, Elæon, Scolos, Schœnos, Peteon, Myriæ, Mycalessus, Hyreseon, Pteleon, Olyros, Tanagra liber populus, & in ipsis faucibus Euripi, quem facit obiectu insulæ Eubœæ, aulis capaci nobilis portu. Bœotos Hyantas antiquitus dixere. Locri deinde Epicnemidij cognominantur, olim Leleges appellati, per quos amnis Cephissus defertur in mare. Oppida, Opûs, vnde Opuntinus sinus, Cynos. Phocidis in litore vnum Daphnûs. Introrsus in Locris Elatea, & in ripa Cephissi (vt diximus) Lilæa, Delphosque versus Cnemis, & Hyampolis. Rursus Locrorum ora, in qua Larymna, Thronium, iuxta quod Boagrius amnis defertur in mare. Oppida Narycion, Alope, Scarphia. Postea Maliacus sinus ab incolis dictus: in quo oppida, Halcyone, Econia, Phalara. Doris deinde, in qua Sperchios, Erineon, Boion, Pindus, Cytinum. Doridis à tergo mons est Oeta. Sequitur mutatis sæpe nominibus Æmonia. Eadem Pelasgicum Argos, Hellas, eadem Thessalia, & Dryopis, semper à regibus cognominata. Ibi genitus Rex nomine Græcus, à quo Græcia: ibi Hellen, à quo Hellenes. Hos eosdem Homerus tribus nominibus appellauit, Myrmidonas, & Hellenas, & Achæos. Ex his Phthiotæ nominantur Dorida accolentes. Eorum oppida, Echinus in faucibus Sperchij fluminis, Thermopylarum angustia: quo argumento iij. M. pass. inde Heraclea, Trachin dicta est. Mons ibi Callidromus: oppida celebria, Hellas, Halos, Lamia, Phthia, Arne.

Thessalia.

CAP. VIII.

50 **I**N Thessalia autem Orchomenus, Minyeus antea dictus: & oppidum Almon, ab aliis Elmon, Atrax, Pelinna, fons Hyperia. Oppida, Pheræ, quarum à tergo Pierus ad

Macedoniam protenditur, Larissa, Gomphi, Thebæ Theſſalię, nemus Pteleon, ſinus Pa-
gaficus. Oppidum Pegafa, idem poſteà Demetrias dictum, Tricca, Pharfalici campi cum
ciuitate libera, Cranon, Ileria. Montes Phthiotidis, Nymphæus, quodam topiario na-
turæ opere ſpectabilis: Buzygæus, Donaceſa, Bermius, Daphiſſa, Chimerion, Athamas,
Stephane. In Theſſalia ſunt quatuor atque triginta quorum nobiliſſimi Cerceti, Olym-
pus, Pierus, Oſſa: cuius ex aduerſo Pindus & Othrys, Lapitharum ſedes: hi ad Occa-
ſum vergentes: ad Ortus, Pelios: omnes theatri modo inflexi, cuneatis ante eos ſe-
ptuaginta quinque vrbibus. Flumina Theſſalię, Apidanus, Phœnix, Enipeus, Ono-
chonus, Pamifus. Fons Meſſeis. Lacus Bœbeis. Et ante cunctos claritate Peneus, or-
tus iuxta Gomphos: intèrque Oſſam & Olympum nemoroſa conualle defluens quin-
gentis ſtadiis, dimidio eius ſpatio nauigabilis. In eo curſu Tempe vocantur quinque
mil. paſſuum longitudine, & fermè ſequiugeris latitudine, vltra viſum hominis attollen-
tibus ſe dextera læuâque leniter conuexis iugis. ^a Intus ſua luce viridante allabitur Pe-
neus, viridis calculo, amœnus circa ripas gramine, canorus auium concentu. Accipit
annem ^b Euroton, nec recipit, ſed olei modo ſupernatantem (vt dictum eſt Homero)
breui ſpatio portatum abdicat: pœnales aquas diris que genitas, argenteis ſuis miſceri
recufans.

^a Intus ve-
nô luco viri-
dante

^b Eurotam,
vt apud Stra-
bonem.

Magneſia.

CAP. IX.

Theſſalię annexa Magneſia eſt, cuius fons Libethra. Oppida, Iolcus, Horme-
nium, Pyrrha, Methone, Olizon. Promontorium Sepias. Oppida, Caſtana, Spa-
lathra. Promontorium Aëantium. Oppida, Melibœa, Rhifus, Erymne: oſtium Penei,
oppida Homolium, Orthe, Theſpiæ, Phalanna, Thaumacię, Gyrtion, Cranon, Acar-
ne, Dotion, Melitea, Phylace, Potnię, Epiri, Achaicę, Atticę, Theſſalię in porrectum
longitudo quadringentorum octoginta mil. paſſ. traditur, latitudo ducetorum octogin-
ta ſeptem millium.

Macedonia.

CAP. X.

Macedonia poſteà centumquingenta populorum, duobus incluta regibus, quô-
dâmque terrarum imperio, Emathia antea dicta. Hęc ad Epiroticas gentes in So-
lis occaſum recedens poſt terga Magneſię atque Theſſalię, infeſtatur à Dardanis. ³⁰
Partem eius Septentrionalem Pæonia ac Pelagonia protegunt à Triballis. Oppida,
Ægæ, in quo mos ſepelire reges: Bercœa: & in regione, quę Pieria appellatur à nemo-
re, Aeginium. In ora Heraclea, flumen Apilas: Oppida, Phina, Oloros. Amnis Haliac-
mon. Intus Haloritę, Vallei, Phylacci, Cyrrheſtę Tyrifſei. Pella colonia. Oppidum Sto-
bi ciuium Romanorum. Mox Antigoniam, Europus ad Axium amnē, eodēque nomi-
ne, per quod Rhœdias fluit. Heordæa, Scydra, Mieza, Gordinię. Mox in ora Ichnę, flu-
uius Axius. Ad hunc finem Dardani, Treres, Pieres, Macedoniam accolunt. Ab hoc am-
ne Pæonię gentes, Parorei, Heordenſes, Almopij, Pelagones, Mygdones. Motes. Rhodo-
pe, Scopius, Orbelus. Dein præiacente gremio terrarum, Arethuſij, Antiochiensēs, Ido-
menenſes, Doberienſes, Trienſes, Allantenſes, Audariſtenſes, Moryllij, Gareſci, Lynce-
ſtę, Othrionei, & liberi Amantini atque Oreſtę, colonię Bullidenſis & Diensis: Xylo-
politę, Scotuſſei liberi, Heraclea Sintica, Timphei, Coronæi. In ora ſinus Macedonici
oppidum Chalaſtra, & intus Phileros, Lete: mediõque flexu litoris Theſſalonica, libe-
rę conditionis. Ad hanc à Dyrrachio cxiij. millia paſſ. Therme. In Thermaico ſinu
oppida, Dicęa, Pydna, Derrha, ^c Scionę. Promontorium Canaſtræum. Oppida, Pallę-
ne, Phlegra. Qua in regione montes, Hypſizorus, Epitus, Alchione, Leuomne. Op-
pida, Niſſos, Brygion, Eleon, Mendę, & in Pallenenſi Iſthmo quondam Potidęa,
nunc Caſſandria colonia: Anthemus, Holophyxos ſinus, Mecyberna. Oppida Phyl-
cella, Ampelos, Torone, Singos: fretum, quo montem Athon Xerxes rex perſarum
continenti abſcidit, in longitudine paſſuum m. cccccc. Mons ipſe à planitie excurrit in
mare lxxv. mil. paſſuum. Ambitus radicis centum quinquaginta mil. colligit. Oppidum
in ca-

^c Creſtone.

in cacumine fuit ^a Acroton. Nunc sunt Vranopolis, Palæotrium, Thyffus, Cleone, Apollonia, cuius incolæ Macrobij cognominantur. Oppidum Cassera, faucesq; altere Isthmi, Acanthus, Stagira, Sitone, Heraclea, & regio Mygdoniæ subiacens, in qua recedentes à mari Apollonia, Arethusa. In ora rursus Posidium, & sinus cum oppido Cermoro, Amphipolis liberum, gens Bifaltæ. Dein Macedoniæ terminus amnis Strymon, ortus in Hæmo. Memorandum, in septem lacus eum fundi, priusquam dirigat cursum. Hæc est Macedonia, terrarum imperio potita quondam: hæc Asiã, Armeniam, Iberiã, Albaniam, Cappadociam, Syriam, Ægyptum, Taurum, Caucasum transgressa: hæc in Bactris, Medis, Persis dominata, toto Oriente possessio: hæc etiam Indiæ victrix, per vestigia Liberi patris atque Herculis vagata: hæc eadem est Macedonia, cuius vno die Paulus Æmilius Imperator noster lxxij. vrbes direptas vendidit. Tantam differentiam fortis præstitere duo homines.

Thracia.

CAP. XI.

Thracia sequitur, inter validissimas Europæ gentes, in strategias l. diuisa. Populorum eius, quos nominare non pigeat, amnem Strymonem accolunt dextero latere Densetæ, & Mædi, Bifaltas vsque supra dictos: læuo, Digeri, Bessorumque multa nomina, ad Nestum amnem Pangæi montis ima ambientem, inter Eletos, Diobefos, Carbilefos, inde Bryfas, Sapæos. Odomantes Odryfarum gens infundit Hebrum accolentibus Carbiletis, Pyrogeris, Drugeris, Cænicis, Hypsaltis, Benis, Corpillis, Botiæis, Edonis. Eodem sunt in tractu Selletæ, Priantæ, Dolonçæ, Thyni, Celetæ, maiores Hæmo, minores Rhodopæ subditi. Inter quos Hebrus amnis. Oppidum sub Rhodope Poneropolis antea, mox à conditore Philippopolis, nunc à situ Trimontium dicta. Hæmi excelsitas sex mil. pass. subitur. Auerfa eius & in Istrum deuexa Mæsi, Getæ, Aoti, Gaugdæ, Clariæque, & sub iis Arræi Sarmatæ, quos Areatas vocant, Scythæque, & circa Pontilitora Moriseni, Sithoniique Orphei vatis genitores obtinent. Ita finit Ister à Septentrione. Ab Ortu Pontus ac Propontis. A Meridie Ægæum mare cuius in ora à Strymone, Apollonia, Oesima, Neapolis, Pastos. Intus Philippi colonia: absunt à Dyrrachio cccxxv. mil. pass. Scotusa, Topiris, Nesti amnis ostium. Mons Pangæus. Heraclea, Olynthos, Abdera libera ciuitas, stagnum Bistonum & gens. Oppidum fuit Tinda, Diomedis, equorum stabulis dirum. Nunc sunt Diceæ, Ismaron, locus Parthenion, Phalesina, Maronea, prius Ortageura dicta. Mons, Serrium & Zone, tum locus Doriscus decem mil. hominum capax. Ita Xerxes ibi dinumeravit exercitum. Os Hebri. Portus Stentoris, Oppidum Ænos liberum cum Polydori tumulo, Ciconum quondam regio. A Dorisco incuruatur ora ad Macron tichos centumuiginti duorum mil. pass. Circa quem locum fluuius Melas, à quo sinus appellatur. Oppida, Cypfella, Bifanthe, Macron tichos dictum, qua à Propontide ad Melanem sinum inter duo maria porrectis muris procurrentem excludit Cherrhonesum. Nanque Thracia altero latere à Pontico litore incipiens, vbi Ister amnis immergitur, vel pulcherrimas in ea parte vrbes habet Istropolin Milesiorum, Tomos Calatinque, quæ antea Aceruetis vocabatur. Heracleam habuit, & Bizonem terræ hiatu raptam: nunc habet Dionysopolin, Crunos antea dictam. Alluit Zyras amnis. Totum eum tractum Scythæ Arotres cognominati tenuere. Eorum oppida Aphrodisias, Libistos, Zigere, Borcobe, Eumenia, Parthenopolis, Gerania, vbi Pygmæorum gens fuisse proditur, quos Catizos Barbari vocant, creduntque à gruibus fugatos. In ora à Dionysopoli est Odesus Milesiorum. Flumen, Pamifus. Oppidum, Tetranaulochus. Mons Hæmus vasto iugo procumbens in Pontum, oppidum habuit in vertice Aristæum. Nunc in ora Mesembria, Anchialum, vbi Messa fuerat. Astice regio. Fuit oppidum Anthium, nunc est Apollonia. Flumina Panissa, Rira, Tearus, Orsines. Oppida, Thynnias, ^b Almedessos, Deuelton cum stagno, quod nunc Deultrum vocatur, veteranorum: Phinopolis, iuxta quam Bosphorus. Ab Istri ostio ad os Ponti pass. cccccc lv. mil. alij fecere. Agrippa adiecit quadraginta. Inde ad murum supra dictum centum quinquaginta ab eo Cherronesus cxxvj. mil. Sed à Bosphoro sinus Casthenes. Portus senum, & alter qui mulierum

^a Acroathō
^{Pomp.}

^b Halmysifus, Ptol. Pōp. & Xenop. Ant certe Salmysifus, Herm. Strab. & Steph.

cognominatur. Promontorium, Chrysoceas, in quo oppidum Byzantium liberæ conditionis, antea Lygos dictum, abest à Dyrrhachio septingentis vndecim millibus passuum. Tantum patet longitudo terrarum inter Adriaticum mare & Propontidem. Amnes, Bathynias, Pydaras, siue Atyras. Oppida, Selymbria, Perinthus latitudine ducentorum passuum continenti adnexa. Intus Byzia, arx regum Thraciæ, à Terei nefasto crimine inuisa hirudinibus. Regio Cænica, colonia Flauio polis, vbi antea Zela oppidum vocabatur. Et à Byzia quinquaginta mill. passuum Apro colonia, quæ à Philippis abest centum octoginta octo mill. pass. At in ora amnis Erginus, oppidum fuit Gonos: describitur & Lyfimachia iam in Cherrhoneso. Alius nanque ibi Isthmos angustia simili est, eodem nomine & pari latitudine. Illustrant duæ vrbes vtrinque litora, quæ haud dissimili modo tenuere, Pactie à Propontide, Cardia à Melane sinu: hæc ex facie loci nomine accepto: vtræque comprehensæ postea Lyfimachia quinque mill. pass. à Longis muris, Cherrhonesos à Propontide habuit Tyristasin, Crithoten, Cissam flumini Ægos appositam: nunc habet à colonia Apro xxxi j. mill. pass. Resiston, ex aduerso coloniam Parianæ. Et Hellespontus, septem (vt diximus) stadiis Europæ ab Asia diuidens, quatuor illic inter se contrarias vrbes habet, in Europa Callipolin & Seston, in Asia Lampfacum & Abydon. Dein promontorium Cherrhonesi Mastusia aduersum Sigeo, cuius in fronte obliqua Cynossema: ita appellatur Hecubæ tumulus, statio Achæorum. Turris & delubrum Protefilai. Et in extrema Cherrhonesi fronte, quæ vocatur Æolium: oppidum Elæus. Dein petenti Melanen sinum portus Cælos, & Panhormus, & supra dicta Cardia. Tertius Europæ sinus ad hunc modum clauditur. Montes extra prædictos Thraciæ Edonus, Gigemoros, Meritus, Melamphyllon. Flumina in Hebrum cadentia Bargus, Suemus. Macedoniæ, Thraciæ, Hellsponsi longitudo supra dicta. Quidam septingentorum viginti mill. faciunt. Latitudo trecentorum octoginta trium mill. est. Ægeo mari nomen dedit scopulus inter Tenedum & Chium verius, quam insula, Æx nomine à specie capræ, quæ ita Græcis appellatur, repente in medio mari exiliens. Cernunt eum à dextra parte Andrum nauigantes ab Achaia, dirum ac pestiferum. Ægei pars Myrtoo datur: appellatur ab insula parua, quæ cernitur Macedoniam à Geresto petentibus haud procul Eubææ Carysto. Romani omnia hæc maria duobus nominibus appellant: Macedonicum, quodcunque Macedoniam aut Thraciam attingit: Græciense, quæ Græciam alluit. Nam Græci & Ionium diuidunt in Siculum, ac Cræticum, ab insulis. Item Icarium, quod est inter Samum, & Myconum. Cætera nomina sinus dedere, quos diximus. Et maria quidem gentesque in tertio Europæ sinu ad hunc modum se habent.

à inter Tenedum
& Chium

Insulæ inter eas terras, inter quas Creta, Eubæa, Cyclades, Sporades, Hellsponsi, Ponti, Mæotidis, Dacia, Sarmatia, Scythia.

CAP. XII.

Insulæ autem ex aduerso Thesprotiæ Corcyra, à Buthroto duodecim mill. pass. eadem. Ab Acrocerauniis quinquaginta mill. cum vrbe eiusdem nominis Corcyra liberæ ciuitatis, & oppido Cassiope, temploque ^b Cassij Iouis, passuum nonaginta septem mill. in longitudinem patens: Homero dicta Scheria & Phæacia, Callimacho etiam Drepane. Circa eam aliquot, sed ad Italiam vergens Thoronos, ad Leucadiam Paxæ duæ, quinque M. discretæ à Corcyra. Nec procul ab iis ante Corcyram Ericusa, Marate, Elaphusa, Malthace, Trachie, Pytionia, Ptychia, Tarachie. Et à Phalacro Corcyræ promontorio scopulus, in quem mutatam Vlixis nauem à simili specie fabula est. Ante Leucadiam Sybota. Inter Leucadiam autem & Achaia permultæ: quarum Teleboides, eadem quæ Taphiæ, ab incolis ante Leucadiam appellantur, Taphias, Oxia, Prinoessa: & ante Ætoliâ Echinades, Ægialia, Cotonis, Thyatira, Geoaris, Dionysia, Cynrus, Chalcis. Pinara, Mystus. Ante eas in alto Cephalenia, Zacynthus, vtræque liberæ, Ithaca, Dulichium, Same, Crocylea, Paxos. Cephalenia quondam Melæna dicta, vndecim mil. pass. abest, circuitu patet xlii j. Same diruta à Romanis: adhuc tamen oppida tria habet. Inter

b Cassiope
Iouis,

ter

ter hanc & Achaiam cum oppido magnifica & fertilitate præcipua Zacynthus, aliquando appellata Hyrie, Cephaleniæ à meridiana parte xxii. M. abest. Mons Elatus ibi nobilis. Ipsa circuitu colligit xxxvi. M. Ab ea Ithaca xii. M. distat, in qua mons Neritus. Tota verò circuitu patet xxv. M. pass. Ab ea Araxum Peloponnesi promontorium xii. M. pass. Ante hanc in alto Asteris, Prote: ante Zacynthum xxxv. M. pass. in Eurum ventum Strophades duæ, ab aliis Plotæ dictæ. Ante Cephaleniam Letoia. Ante Pylum tres Sphagiæ, & totidem ante Messenen Oenuffæ. In A sinæo sinu tres Thyrides: in Laconico Teganusa, Cothon, Cythera cum oppido, antea Porphyris appellata. Hæc sita est à Maleæ promontorio v. m. pass. ancipiti propter angustias ibi nauium ambitu. In Argolico Pityusa, Irine, Ephyre: contra Hermionium agrum Tipareus, Epiropia, Colonis, Aristera: contra Træzenium Calauria, quingentos passus distans: Plateis, Belbina, Lafia, Baucidias. Contra Epidaurum Cecryphalos, Pityonesos vi. mil. passuum à continēte. Ab hac Ægina liberæ conditionis xvii. mil. pass. cuius xx. mil. pas. præternavigatio est. Eadem autem à Piræeo Atheniensiu portu xii. M. pass. abest, antè Oenone vocitata. Spiræo promontorio obiacent Eleusa, Dendros, Craugiæ duæ, Cæciæ duæ, Selachusa, Cenchreis, Aspis. Sunt & in Megarico sinu Methurides quatuor. ^a Æglia autem xv. M. pass. ^a Æglia à Cythera: eadēque à Cretæ Phalāsarna oppido xxv. M. pas. Ipsa Creta altero latere ad Austrum, altero ad Septentrionem versa inter Ortum Occasumque porrigitur, centum vrbium clara fama. Dosiades eam à Creta nymp^b Hesperidis filia, Anaximand^b Hesperid^{lia} der à rege Curetum: Philistides, Mallotes Crates primū Aeriam dictam, deinde postea Curetin: & Macaron nonnulli à temperie celi appellatam existimauere. Latitudine nusquam quinquaginta mil. passuum excedens, & circa mediam sui partem maximè patens, longitudine implet cclxx. M. passuum circuitu ccccc. lxxxix. flexensque se in Creticum pelagus ab ea dictum, quā longissima est ad Orientem Sammonium promontorium aduersum Rhodo, ad Occidentem Criu metopon Cyrenas versus expellit. Oppida eius insignia, Phalasarne, Elæa, Cysamum, Pergamum, Cydon, Minoum, Apterion, Pantomatrium, Amphimalla, Rhythmna, Panhormum, Cyteum, Apollonia, Matium, Heraclea, Miletos, Ampelos, Hierapytna, Lebena, Hierapolis: & in mediterraneo, Gortyna, Phæstum, Gnoffus, Polyrrhenium, Myrina, Lycastus, Rhamnus, 30 Lyctus, Diu, Asum, Pyloros, Rhytion, Clatos, Phare, Holopyxos, Lasos, Eleutherna, Therapne, Marathusa, Cytinos: & aliorum circiter lx. oppidorum memoria extat. Montes, Cadiscus, Idæus, Dictæus, Corycus. Ipsa abest promontorio suo, quod vocatur Criu metopon, vt prodit Agrippa, à Cyrenarum promontorio Phycunte ccxxv. M. passuum. Item cadisco à Malea Peloponnesi lxxx. a carpatho insula promontorio Sammonio lx. M. in Fauonium ventum. Hęc inter eam & Rhodum interiacet. Reliquæ circa eam ante Peloponnesum duæ coricę, totidē Myle: & latere Septentrionali, dextera Cretam habenti, contra cydoniam Leuce, & duę Budore. contra Matium cia. contra Itanum promontorium Onisa, Leuce: contra Hierapytnam, chrysa, Gaudos. Eodē tractu Ophiussa, Butoa, Rhamnus: circunuectisque criu metopon, tres 40 Musagores appellatæ. ante Sammonium promontorium, Phocę, Platię, Sirnides, Naulochos, Armedon, Zephyre. At in Hellade, etiamnum in Ægeo, Lichades, Scarphia, carefa, Phocaria, compluręque alię ex aduerso Atticę sine oppidis, & ideo ignobiles. Sed contra Eleusina clara Salamis, ante eam Psytalia: à Sunio verò Helene quinque M. pass. distans. dein ceos ab ea totidem, quam nostri quidam dixere ceam, Græci & Hydrussam. Auulsa Eubœę, quingentis longa stadiis fuit quondam: mox quatuor ferè partibus, quę ad Bœotiam vergebant, eodem mari deuoratis, oppida habet reliqua, Iulida, carthęam: intercidere coreffus, Pgeessa. Ex hac profectam delictiorem scemini vestem, autor est Varro. Eubœa & ipsa auulsa Bœotię, tam modico interfluente euripo, vt ponte iungatur, ad Meridiem promontoriis duobus, Geresto ad Atticam 50 vergente, & ad Hellepontum caphareo insignis, à Septentrione ceneo, nusquam latitudinem vltra xl. M. passuum extendit, nusquam intra xx. M. contrahit: sed in longi-

^c in vet. cod.
Nusquam lati-
tud. nē vltra
xx. m. pas. ex-
tēdit, nusquam
intra ii m. cō-
trahit. Stra.
cl. stadior. m.
Pomp. dicitur
millium.

tudinem vniuersæ Bœotia, ab Attica Theſſaliam vſque præſenta in cl. mil. paſſ. circuitu
verò trecenta ſexaginta quinque : abeſt ab Hellesponto parte Capharei cccxxv. millia
paſſuum, vrbibus clara quondam, Pyrrha, Porthmo, Meſo, Cerintho, Oreo, Dio, Æde-
pſo, Ocha, Oechalia, nunc Calcide, cuius ex aduerſo in continenti Aulis eſt: Gereſto, E-
retria, Caryſto, Oritano, Artemiſio, fonte Arethufa, flumine Lelanto, aquis que calidis,
quæ Hellopiæ vocantur, nobilis: notior tamè marmore Caryſtio, antea vocitata eſt Chal-
codontis, aut Macris, vt Dionyſius & Ephorus tradunt: vt Ariſtides, Macra: vt Callide-
mus, Chalcis, ære ibi primùm reperto: vt Menæchmus, Abâtias: vt Poëtæ vulgo, Afopis.
Extra eam in Myrto multæ, ſed maximè illuſtres Glauconneſos, & Ægilia. Et à pro-
montorio Gereſto, circa Delum in orbem ſitæ (vnde & nomè traxere) Cyclades. Prima 10
earum Andrus cum oppido, abeſt à Gereſto x. mil. paſſuum, à Ceo xxxix. mil. Ipſam
Myrſilus Cauron, deinde Antandron cognominatam tradit, Callimachus Laſiam, alij
Nonagriam, Hydruffam, Epagrin. Patet circuitu xciii. mil. paſſuum. Ab eadem Andro
paſſus mille, & à Delo quindecim mil. Tenos cum oppido xv. mil. paſſuum porrecta,
quam propter aquarum abundantiam Ariſtoteles Hydruffam appellatam ait, aliqui
Ophiuffam. Cæteræ Myconos cum monte Dimafto, à Delo quindecim mil. paſſuum
Scyros, Siphnus, antè Meropia, & Acis appellata, circuitu vigintiocto mil. paſſuum. Se-
riphus duodecim Præpeſinthus, Cythnos. Ipſaque longè clariffima, Cycladum media,
templo Apollinis & mercatu celebrata, Delos: quæ diu fluctuata (vt proditur) ſola mo-
tum terræ non ſenſit ad M. Varronis ætatem. Mutianus prodidit bis concuſſam. Hanc 20
Ariſtoteles ita appellatam prodidit, quoniam repente apparuerit enata. Ægloſthenes
Cynthiam, alij Ortygiam, Aſteriam, Lagiam, Chlamydiam, cynethum, Pyrpilen,
igne ibi primùm reperto. cingitur quinque millia paſſuum, aſurgit cyntho monte.
Proxima ei Rhene. quam Anticlides Celaduſſam vocat, item Artemiten Helladius. Sy-
ros, quam circuitu patere viginti mill. paſſuum prodidere veteres, Mutianus centum
ſexaginta Oliaros, Paros cum oppido ab Delo xxxviii. mil. marmore nobilis, quam
primo Paſtiam, poſtea Minoida vocarunt. Ab ea ſeptem mill. quingentis Naxus, à De-
lo xviii. mil. cum oppido, quam Strongylen, dein Dian, mox Dionyſiada à vinearum ferti-
litate, alij Siciliam minorem, aut Callipolin appellarunt. Patet circuitu ſeptuagintaquin-
que mil. paſſuum, dimidiòque maior eſt quam Paros. Et hætenus quidem Cycladas ſer- 30
uant: cæteras, quæ ſequuntur, Sporadas. Sunt autem Helene, Phocuſſa, Phæcaſia, Schinuſ-
ſa, Phalegandros, & à Naxo decem & ſeptem mil. paſſuum Icaros, quæ nomen mari de-
dit, tantundem ipſa in longitudinem patens, cum oppidis duobus, tertio amiſſo: antè
vocata Doliche, & Macris, & Ichthyoefſa. Sita eſt ab exortu ſolſtitiali à Delo quinqu-
aginta mil. paſſ. Eadem à Samo trigintaquinque mil. Inter Eubœam & Andrum decem
mil. paſſ. fretum. Ab ea Gereſtum centumduodecim mil. quingenti paſſus. Nec deinde
ſeruari poteſt ordo. A ceruatim ergo ponentur reliquæ. Ios à Naxo vigintiquatuor mil.
paſſ. Homeri ſepulcro veneranda, longitudinis viginti quinque mil. antea Phœnice appet-
lata. Ochia, Letandros, Gyaros, cum oppido, circuitu duodecim mill. paſſuum. Abeſt ab
a nero ſexagintaduobus mil. paſſ. Ab ea Syrnos octoginta mil. paſſuum. Cynethuſſa, 40
Telos vnguento nobilis, à Callimacho a gathuſſa appellata. Donyſa, Patmos circuitu
triginta mil. paſſuum. Coraſiæ, Lebinthus, Leros, Cynara; a Sycinus, quæ antea Oenoe,
Heratia quæ Onus, Caſus quæ a ſtrabe, Cimolus quæ Echinuſſa, Melos cum oppido,
quam Ariſtides Byblida appellat, Ariſtoteles Zephyriam, Callimachus Mimallida, He-
raclides Siphnum, & Acyton. Hæc inſularum rotundiſſima eſt. Poſt Machia, Hypere-
quondam Patage, vt alij Platage, nunc Amorgos, Polyægos, Phyle, Thera, cum primùm
emerſit, Calliſte dicta: Ex ea auulſa poſtea Theraſia, atque inter duas enata mox Auto-
mate, eadem Hiera: & in noſtro æuo Thia iuxta eandem Hieram nata. Diſtat Ios à The-
ra viginti quinque mil. paſ. Sequuntur Lea, Aſcania, Anaphe, Hippuris, Hippuriſſu-
ſa. Aſtupalæa liberæ ciuitatis, circuitu lxxxvi. mil. paſſuum. abeſt à Cadifco Cretæ 50
cxxxv. mill. Ab ea Platea ſexaginta mil. Vnde Camina triginta octo mil. Azibintha. Lani-
ſe, Tra

a Sycenus
Straboni, Pro-
tomeo Sici-
nus,

se, Tragia, Pharmacusa, Techedia, Chalcia, Calydna, in qua oppida Coos & Olymna. A qua Carpathum, quæ nomen Carpathio mari dedit, xxv. M. passuum. Inde Rhodum Africo vento quinquaginta M. pass. à Carpatho ad Cason vii. M. à Caso Samonium Cre-
 tæ promontorium xxx. M. In euripo autem Euboico, primo ferè introitu, Petaliæ qua-
 tuor insulæ, & in exitu Atalæte. Cyclades, & Sporades, ab Oriente litoribus Icaris Asiæ,
 ab Occidente Myrtois Atticæ, à Septentrione Ægeo mari, à Meridie Cretico & Car-
 pathio incluse, per cc. M. in longitudinem iacent. Pagasicus sinus ante se habet Euty-
 chiam, Cicynethum, & Scyrum supra dictam, sed Cycladum & Sporadum extimam,
 Gerontiam, Scadiram, Thermeusim, Irrhesiam, Solimniam, Eudemiam, Neam, quæ Mi-
 10 neruæ sacra est. Athos ante se quatuor, Peparethum cum oppido, quondam Euonum
 dictam nouem M. passuum. Scyathum quindecim M. Imbrum cum oppido lxxxviii.
 M. passuum. Eadem abest à Mastusia Cherrhonesi lxxv. M. pass. Ipsa circuitu lxxii. M.
 passuum. Perfunditur amne Ilisso. Ab ea Lemnos vigintiduo M. quæ ab Atho lxxxvij.
 M. passuum. Circuitu patet vigintiduo M. ccccc. pass. Oppida habet Hephæstia & My-
 rinam, in cuius forum solstitio Athos ei aculatur umbram. Ab ea Thassos libera quinque
 M. passuum olim Æria vel Æthria dicta. Inde Abdera continentis viginti M. passuum.
 Athos sexagintaduo M. tantundem insula Samothrace, quæ libera ante Hebrum, ab Im-
 bro trigintaduo M. à Lemno vigintiduo M. ccccc. à Thraciæ ora triginta octo M. cir-
 cuitu trigintaduo M. attollitur mōte Saoce decem M. passuum portuosissima omnium.
 20 Callimachus eam antiquo nomine Dardaniam nominat. Inter Cherrhonesum & Samo-
 thracen vtrinque ferè quindecim M. Halonesos, vltra Gethrone, Lamponia, Alopecon-
 nefus, haud procul à Cælo Cherrhonesi portu, & quædã ignobiles. Desertis quoq; red-
 dantur in hoc sinu, quarum modò inueniri potuerunt, nomina, Desticos, Larnos, Cyssiros,
 Carbrusa, Calathusa, Scylla, Draconon, Arconesus, Diethusa, Scapos, Capheris, Mesate,
 Æantion, Phaterunefos, Pateria, Calete, Neriphus, Polendos, Quartus è magnis Europæ
 sinus ab Helleponto incipiens, Mæotis ostio finitur. Sed totius Pōti forma breuiter am-
 plectenda est, vt facilius partes noscantur. Vastum mare præiacens Asiæ, & ab Europa
 porrecto Cherrhonesi litore expulsus, angusto meatu irrumpit in terras, septē stadio-
rum, vt dictum est, interuallo Europam auferens Asiæ. Primas angustias Hellepontum
 30 vocant. Hæc Xerxes Persarum rex, ^a constrato in nauibus ponte, duxit exercitum. Por-
 rigitur inde tenuis euripus lxxxvi. M. pass. spatio ad Priapum urbem Asiæ, quæ magnus
 Alexander transcendit. Inde expatiatur æquor, rursusque in arctum coit laxitas: Propō-
 tis appellatur: angustia, Thracius Bosphorus, latitudine ccccc. passuum, quæ Darius pa-
 ter Xerxis copias ponte transuexit. Tota ab Helleponto longitudo ccxxxix. M. pass.
 Dein vastum mare, Pontus Euxinus, qui quondã Axenus, longè refugiētes occupat ter-
 ras, magnoque litorum flexu retro curuatus in cornua, ab his vtrinque porrigitur, vt sit
 planè arcus Scythici forma. Medio flexu iungitur ostio Mæotici lacus. Cimmericus Bo-
 sphorus id os vocatur, mmd. pass. latitudine. At inter duos Bosphoros Thraciū & Cim-
 merium directo cursu, vt autor est Polybius ccccc. M. pass. interfunt. Circuitu verò to-
 40 tius Ponti vicies semel centena quinquaginta M. vt autor est Varro, & ferè veteres. Ne-
 pos Cornelius trecenta millia, quinquaginta adiicit. Artemidorus vicies nouies centena
 xix. M. facit: Agrippa xxiiii. sexaginta M. Mutianus xxviii. sexagintaquinque M.
 Simili modo Europæ latere mensuram alij quatuordecies centena lxxviii. M. ccccc.
 determinauere: alij vndecies centena septuagintaduo M. M. Varro ad huc modum meti-
 tur. Ab ostio Ponti Apolloniam clxxxviii. m. d. p. Calatin tantundem. Ad ostium Istri
 cxxv. Ad Borysthenem ccl. Cherrhonesum Heracleatarum oppidum ccclxxv. m. p. Ad
 Panticapæum, quod aliqui Bosphorum vocant, ^b extremum in Europæ ora, cc. xxii. M. ^b extrémū
 d. quæ summa efficit xlii. xxxvi. m. d. Agrippa à Bizantio ad flumen Istrum ccccc. lx. ^{in Euripi or}
 In Panticapæum dcxxx. Inde lacus ipse Mæotis. Tanaï amnem ex Rhiphæis monti-
 50 bus defluentem accipiens, nouissimum inter Europam Asiãque finem xlii. vi. m. cir-
 cuitu patere traditur. Ab aliis xi. xxv. m. Ab ostio eius ad Tanaï ostium directo cur-

fu cclxxv. M. passuum esse constat. Accolæ finis eius in mentione Thraciæ dicti sunt Istropolim vsque. Inde ostia Istri. Ortus hic in Germaniæ iugis montis Abnobæ, ex aduerso Raurici Galliæ oppidi, multis vltra Alpes millibus, ac per innumeras lapsus gentes Danubij nomine, immenso aquarum auctu, & vnde primum Illyricum alluit, Ister appellatus, sexaginta annibus receptis, medio fermè numero eorum nauigabili, in Pontum vastis sex fluminibus euoluitur. Primum ostium Peuces: mox ipsa Peuce insula: à qua proximus alveus appellatus, xix. M. passuum magna palude forbetur. Ex eodem alueo, & super Istropolim lacus gignitur, lxiii. M. passuum ambitu: Halmyrin vocant. Secundum ostium Naracustoma appellatur. Tertium Calostoma, iuxta insulam Sarmaticam. Quartum Pseudostoma, & insula Conopon diabasis: postea Boreostoma, & Spiro-¹⁰stoma. Singula autem ora tanta sunt, vt prodatur in quadraginta millia passuum longitudinis vinci mare, dulcèmq; intelligi hauustum. Ab eo in plenum quidem omnes Scytharum sunt gentes, variæ tamen litori apposita tenuere, aliàs Getæ, Daci Romanis dicti, aliàs Sarmatæ, Græcis Sauromatæ, eorūque Hamaxobij aut Aorfi, aliàs Scythæ degeneres & à seruis orti, aut Troglodytæ, mox Alani & Rhoxalani. Superiora autem inter Danubium & Hercynium saltum, vsque ad Pannonica hyberna Carnunti, Germanorūque ibi confinium, campos & plana Iazyges Sarmatæ, montes verò & saltus pulsi ab his Daci, ad Pathissum amnem à Moro, siue is Duria est, à Sueuis regnòque Vanniano dirimens eos: aduersa Baſternæ tenent; aliique inde Germani. Agrippa totum eum tractum ab Istro ad Oceanum bis ad decies centum millia passuum in lōgitu-²⁰
^{a Pōp. Istri} dinem, quantum minus quadringentis in latitudinem, ad flumen^a Vistulā à desertis Sarmatiæ, prodidit. Scytharum nomen vsque quaque transit in Sarmatas atque Germanos. Nec aliis prisca illa duravit appellatio, quàm qui extremi gentium harum ignoti propè cæteris mortalibus degunt. Verùm ab Istro oppida, Cremniscos, Æpolium, montes Macrocremni, clarus amnis Tyra, oppido nomen imponens, vbi antea Ophiusa dicebatur. In eodem insulam spatiosam incolunt Tyragetæ. Abest à Pseudostomo Istri ostio centum triginta millibus passuum. Mox Axiacæ cognomines flumini, vltra quos Crobyzi: flumen Rhode, sinus Sagaricus, portus Ordesus. Et à Tyra centum viginti millibus pass. flumen Borysthene, lacusque & gens eodem nomine, & oppidum à mari recedens quindecim millibus passuum, Olbiopolis & Miletopolis, antiquis nominibus. Rur-³⁰
 susque in litore portus Aethæorum. Insula Achillis, tumulo eius viui clara. Et ab ea centum trigintaquinque millia passuum peninsula, ad formam gladij in transuersum porrecta, exercitatione eiusdem cognominata Dromos Achilleos, cuius longitudinē octoginta millium passuum tradidit Agrippa. Totum eum tractum Tauri Scythæ & Sarmatæ tenent. Inde syluestris regio Hylæum mare, quo alluitur, cognominavit: Enœcadloë vocantur incolæ. Vltra Panticapes amnis, qui Nomadas & Georgos determinat: mox Ace sinus. Quidam Panticapen confluere infra Olbiam cum Borysthene tradunt, diligentiores Hypanin: tanto errore eorum, qui illum in Asiæ partē prodidere. Mare subit vasto recessu, donec quinque millium pass. interuallo absit à Mæotide, vasta ambiens spa-⁴⁰
 tia, multasque gentes. Sinus Carcinites appellatur, flumen Pacyris. Oppida Naubarum, Carcine. A tergo lacus Buges, fossa emissus in mare. Ipse Buges à Coreto, Mæotis lacus sinu, petroso discluditur dorso. Recipit amnes Bugem, Gerrhum, Hypanin, ex diuerso venientes tractu. Nam Gerrhus Basilidas, & Nomadas separat. Hypanis per Nomadas & Hylæos fluit, manu factò alueo in Bugem, naturali in Coretum. Regio Scythiæ Sēdica nominatur. Sed in Carcinite Taurica incipit, quondam mari circūfusa & ipsa, quaquā nunciacent campi. Deinde vastis attollitur iugis. Triginta sunt eorum populi. Ex
^{b Characeni, yti Ptolomæo.} his mediterranei x x i i i. Sex oppida, Orgocyni, ^b Caraseni, Assyrani, Tractari, Arcilachite, Caliordi. Iugū ipsum Scythotauri tenent. Clauduntur ab Occidente Cherrhoneso, ab Ortū Scythiis Satarchis. In ora à Carcinite oppida, Taphrē, in ipsis angustiis peninsula: mox Heraclea Cherrhonesos, libertate à Romanis donatum. Megarice vocabatur antea, præcipui nitoris in toto eo tractu, custoditis Græciæ moribus, quinque millia
 pass.

pass.ambiente muro.Inde Parthenium promontorium Taurorum, ciuitas Placia. Symbolon portus. Promontorium Criumetopon, aduersum Charambi Asiæ promontorio, per medium Euxinum procurrans clxx.M.pass. interuallo : quæ maximè ratio Scythici arcus formam efficit. Ab eo Taurorum portus multi, & lacus, oppidum Theodosia à Criumetopo cxxii.M.pass. A Cherrhonneo clxv.M.pass. Vltra fuere oppida, Cyte, Zephyrium, Acre, Nymphæum, Dia. Restat longè validissimum in ipso Bosphori introitu, Panticapæum Milesiorum, à Theodosia M. xxxv. pass. A Cimmero verò oppido trans fretum sito M M D.(vt diximus)pass. Hæc ibi latitudo Asiã ab Europa separat, eaque ipsa pedibus plerunque peruia, glaciato freto. Bosphori Cimmerici latitudo xii. M. D. 10 pass. Oppida habet Hermisium, Myrmecium: intus insulam Alopecen. Per Mæotin autè ab extremo Isthmo, qui locus Taphræ vocatur, ad os Bosphori cclx. M. pass. longitudo colligitur. A Taphris per continentem introrsus tenent Auchetæ, apud quos Hypanis oritur, Neuri apud quos Borysthenes, Geloni, Thussagetæ, Budini, Basilidæ, & cæruleo capillo Agathyrsi. Super eos Nomades: dein Anthropophagi. A Buge super Mæotin Sauromatæ, & Essedones. At per oram ad Tanaim vsque Mæotæ, à quibus lacus nomen accepit: vltimique à tergo eorum Arimaspi. Mox Riphæi montes, & assiduo niuis casu pinnarum similitudine, Pterophoros appellata regio: pars mundi damnatà à natura rerum, & densa merfa caligine: neque in alio quàm rigoris opere, gelidisque Aquilonis conceptaculis. ^a Ponè eos montes, vltraque Aquilonem, gens felix (si credimus) quos 20 Hyperboreos appellauere, anno so degit æuo, fabulosis celebrata miraculis. Ibi creduntur esse cardines mundi, extremique siderum ambitus, semestri luce & vna die Solis auersif: non, vt imperiti dixere, ab æquinoctio verno in autumnum. Semel in anno solstitio oriuntur iis Soles, brumaque semel occidunt. Regio aprica, felici temperie, omni afflatu noxio carens. Domus iis nemora lucique, & deorum cultus viritim gregatimque, discordia ignota & ægritudo omnis. Mors non nisi satietate vitæ, epulatis delibutisque fenibus luxu, ex quadam rupe in mare salientibus. Hoc genus sepulturæ beatissimum. Quidam eos in prima parte Asiæ litorum posuere, non in Europa, ^b qui sunt ibi similitudine & situs, Atacorum nomine. Alij medios fecere eos inter vtrunque Solè. Antipodum occasum exorientemque nostrum: quod fieri nullo modo potest, tam vasto mari 30 interueniente. Qui non alibi, quàm in semestri luce constituere eos, ferere matutinis, meridie metere, occidente Sole foetus arborum decerpere, noctibus in specus condi tradiderunt. Nec licet dubitare de gente ea, cum tot autores prodant frugum primitias solitos Delon mittere Apollini, quem præcipuè colunt. Virgines ferebant eas hospitibus gentium per annos aliquot venerabiles: donec violata fide, in proximis accolarum finibus deponere facta ea instituere, hique ad conterminos deferre, atque ita Delon vsque. Mox & hoc ipsum exoleuit. Sarmatiæ, Scythiæ, Tauricæ, omnisque à Borysthene amne tractus longitudo dcccclxxx. M. Latitudo decxvij. M. à M. Agrippa tradita est. Ego incertam in hac terrarum parte mensuram arbitror. Verum instituto ordine, reliqua huius finis dicantur: & maria quidem eius nuncupauimus.

40

Insulæ Ponti.

CAP. XIII.

Hellespontus insulas non habet in Europa dicendas. In Ponto duæ, M. D. pass. ab Europa, xiiii. M. ab ostio, Cyaneæ, ab alijs Symplegades appellatæ, traditæque fabulis inter se concurrisse: quoniam paruo discretæ interuallo, ex aduerso intratibus gemine cernebantur, paulumque deflexa acie, coeuntium speciem præbebant. Citra Istrum Apolloniatarum vna lxxx. M. à Bosphoro Thracio, ex qua M. Lucullus Capitolinum Apollinem aduexit. Inter ostia Istri quæ essent, diximus. Ante Borysthenem Achillea est supra dicta, eadem Leuce & Macaron appellata. Hanc temporum horum demonstratio à Boristhene cxi. M. ponit, à Tyra cxx. M. à Peuce insula quinquaginta M. Cingitur circiter decem M. pass. Reliquæ in Carcinite sinu Cephalonnesos, ^c Rhosphodusa, Macra. 50 Non est omittenda multorum opinio, priusquàm digrediamur à Ponto, qui maria omnia interiora illo capite nasci, nõ Gaditano freto, existimauere, haud improbabili argumeto:

^a Bud. lib. i. de Affe. & Cæl. Rhod. Ant. lect. l. 16. cap. 22.

^b quia sunt ibi simili consuetudine & situ, Atacori nomine.

^c Rhodulfa Stephano.

quoniam æstus semper è Ponto profluens, nunquam recipocetur. Exeundum deinde est, vt exera Europæ dicantur, transgressisq; Rhiphæos montes, litus Oceani Septentrionalis in læua, donec perueniatur Gades, legendum. Insulæ complures sine nominibus eo situ traduntur. Ex quibus ante Scythiam, quæ appellatur^a Bannomanna, abesse à Scythia dici cursu, in quam veris temperie fluctibus electrum eiiciatur, Timeus prodidit. Reliqua litora incerta signata fama. Septentrionalis Oceanus, Amalchium cum Hecatæus appellat, à Paropamisio amne, quæ Scythiam alluit, quod nomen eius gentis lingua significat congelatum. Philemon Morimarufam à Cimbris vocari, hoc est, mortuū mare, vsque ad promontorium Rubéas: vltra deinde Cronium. Xenophon Lampface-^b nus, à litore Scytharum tridui nauigatione, insulam esse immensæ magnitudinis, Baltiã tradit. Eandem Pythias Basiliam nominat. Feruntur & Oonæ, in quibus ouis auium & auenis incolæ viuant. Aliæ, in quibus equinis pedibus homines nascantur, Hippopodes appellati: ^b Fanestorū aliæ, in quibus nuda alioquin corpora prægrandes ipsorum aures tota contegant. Incipit inde clarior aperiri fama ab gente Ingeuonum, quæ est prima inde Germaniæ. Seuo mons ibi immensus, nec Rhiphæis iugis minor, immanem ad Cimbrorum vsque promontorium efficit sinum, qui Codanus vocatur, refertus insulis: quarum clarissima Scandinauia est, incomptæ magnitudinis, portionem tãtũ eius, quod sit notum, Hilleuionum gente d. incolente pagis, quæ alterum orbem terrarum eã appellat. Nec est minor opinione Eningia. Quidam hæc habitari ad ^c Vistulam vsque fluuium, à Sarmatis, Venedis, Scyris, Hirris tradunt. Sinum Clylipenum vocari, & in ostio eius insulam Latrin. Mox alterum sinum Lagnum, conterminum Cimbris. Promontorium Cimbrorum excurrens in maria longè peninsulam efficit, quæ Cartris appellatur. xxiii. inde insulæ Roman. armis cognite. Earum nobilissimæ, Burchana, Fabaria à nostris dicta, à frugis similitudine sponte prouenientis. Item Glessaria, à succino militiæ appellata, à Barbaris Austrania, præterque Actania. Toto autem hoc mari ad Scaldin vsque fluuium, Germanicæ accolunt gentes haud explicabili mēsurā, tam immodica pro-^d dentium discordia est. Græci & quidam nostri, ^{xxv}. M. pass. oram Germaniæ tradiderunt. Agrippa cum Rhætia & Noriço longitudinem d c l x x v i. millia passuum, latitudinem c c l x v i i. M.

^a infrã li. 37. cap. 2. eadẽ hanc insulam ex eiusdẽ Timei sententiã Baltiã nominat.

^b T. P. Anosiorum.

^c Pomp. Istulan

Germania.

CAP. XIII.

RHætia propè vnus maiore latitudine, sanè circa excessum eius subacta. Nam Germania multis postea annis, nec tota, percognita est. Si coniectare permittitur, haud multum orã deerit Græcorum opinioni, & longitudinis ab Agrippa prodita. Germanorum genera v. ^d Vindili, quorum pars Burgundiones, ^e Varrini, Carini, Guttones. Alterum genus Ingeuones, quorum pars Cimbrī, Teutoni, ac Cauchorum gentes. Proximi autem Rheno Istæuones, quorum pars Cimbrī mediterranei: Hermiones, quorum Sueui, Hermunduri, Chatti, Cherusci. Quinta pars Peucini, Basternæ, supra dictis contermini Dacis. Amnes clari in Oceanum defluunt, Guttalus, Vistillus siue Vistula, Albis, Visurgis, Amisus, Rhenus, Mosa. Introrsus verò, nulli inferius nobilitate, Hercynium iugum prætenditur.

^d I. Go. V. d. deli. ^e Idem. A. q. rini.

Insula in Gallico Oceano.

CAP. XV.

IN Rheno ipso, propè centum M. p. in longitudinem, nobilissima Batauorum insula, & Cannenufatum, & aliæ Frisiorum, Cauchorum, Frisiabonum, Sturiorum, Marfatiorū, quæ sternuntur inter Helium ac Fleuum. Ita appellantur ostia, in quæ effusus Rhenus, ab Septentrione in lacus, ab Occidente in annem Mosam se spargit: medio inter hæc ore, modicum ^f nomini suo custodiens alueum.

^f nomini sui

Britannia & Hybernia.

CAP. XVI.

EX aduerso huius situs Britannia insula, clara Græcis nostrisque monumentis, inter septentrionem & occidentem iacet: Germaniæ, Galliæ, Hispaniæ, multo maximis Europæ partibus magno interuallo aduersa. Albion ipsi nomen fuit, cū Britanniæ vocarentur omnes, de quibus mox paulò dicemus. Hæc abest à Gessoriaco Morinorū gentis litore,

^g sita

litore, pro
centena v
tiam eius
longitud
nem, sed
transit
Sunt au
budes, &
dros. Infr
ria, quas
omnium
cri signu
sibus con
uigation
Britanno
diam, Du
A Thule

GAllia
amni
Celtica, e
rica antè
ceanum, a
tudinem
xandri plu
foriacus v
Neruij li
Frisiabon
rati, Medi
30 autem ac
nes: hinc
Rheni.

LVgdun
sific
ceanum a
cam Nan
qui cogn
Andegan
40 Itesui, Sc

AQuit
sci, A
Conuen
tes, Belen
ni, Berco
Sottiates
Cambol
tur. Den
50 mini Ru
ri. Maria

litore, proximo traiectu quinquaginta M. minimum: circuitu verò pàtere tricies octies ^{a Redundat, minimum} centena viginti quinque M. Pytheas & Isidorus tradunt, triginta propè iam annis notitiam eius Rom. armis non vltra vicinitatem fyluæ Caledoniæ propagantibus. Agrippa longitudinem dccc. M. p. esse: latitudinem ccc. M. credit. Eandem Hyberniæ latitudinem, sed longitudinem cc. M. passuum minorem. Super eam hæc sita abest breuissimo transitu à Silurum gente xx. M. pas. Reliquarum nulla cxxv. M. circuitu amplior proditur. Sunt autem xl. Orcades, modicis inter se discretæ spatiis. Septem Acmodæ, & xxx. Hæbudes, & inter Hyberniam ac Britaniam Mona, Monapia, Ricnea, Vectis, Silimnus, Andros. Infra verò Siambis, & Axantos. Et ab aduerso in Germanicum mare sparsæ Gleffariæ, quas Electridas Græci recentiores appellauere, quòd ibi Electrum nasceretur. Vltima omnium, quæ memorantur, Thule: in qua solstitio nullas esse noctes indicauimus, Cancris signum Sole transeunte, nullòsque contrà per brumam dies. Hæc quidam senis mensibus continuis fieri arbitrantur. Timæus historicus à Britannia introrsus sex dierum nauigatione abesse dicit insulam Mictim, in qua candidum plumbum proueniat. Ad eam Britannos vitilibus nauigiis corio circumfutis nauigare. Sunt qui & alias prodant, Scandiam, Dumnam, Bergos: maximamque omnium Nerigon, ex qua in Thulen nauigetur. A Thule vnus diei nauigatione mare concretum, à nonnullis Cronium appellatur.

Gallia.

CAP. XVII.

GAllia omnis Comata vno nomine appellata, in tria populorum genera diuiditur, ²⁰ omnibus maximè distincta. A Scaldi ad Sequanam Belgica. Ab eo ad Garumnâ Celticam, eademque Lugdunensim. Inde ad Pyrenæi montis excursum Aquitania, Aremorica antè dicta. Agrippa vniuersarum Galliarum inter Rhenum & Pyrenæum, atque Oceanum, ac montes Gebennam & Iuram, quibus Narbonensem Galliam excludit, longitudinem ccccxx. M. pass. latitudinem cccxiii. computauit. A Scaldi incolunt exera Toxandri pluribus nominibus. Deinde Menapij, Morini, Oromanfaci iuncti pago, qui Gessoriacus vocatur: Britanni, Ambiani, Bellouaci, Hassi. Introrsus Castologi, Atrebates, Neruij liberi, Veromandui, Sueconi, Suesiones liberi, Vlbaneætes liberi, Tungri, Rinuci, Frisiabones, Betafi, Leuci liberi, Treueri liberi antea, & Lingones fœderati, Remi fœderati, Mediomatrici, Sequani, Raurici, Heluetij, Colonia, Equestris & Rauriaca. Rhenum ³⁰ autem accolentes, Germaniæ gentium in eadem prouincia, Nemetes, Tribochi, Vangiones: hinc Vbij, Colonia Agrippinensis, Gugerni, Bataui, & quos in insulis diximus Rheni.

Lugdunensis Gallia.

CAP. XVIII.

Lvgdunensis Gallia habet Lexouios, Vellocaffes, Galletos, Venetos, Abrincatuos, Osismios, flumen clarum Ligerim. Sed peninsulam spectatiorem excurrentem in Oceanum à fine Osismiorum circuitu dcxxv. M. pass. ceruice in latitudinem cxxv. M. Vltra eam Nannetes. Intus autem Hedui fœderati, Carnuti fœderati, Boij, Senones, Auleri, qui cognominantur Eburouices, & qui Cenomanni, Meldi liberi, Parrhisij, Trecaffes, Andegauj, Vidugaffes, Vadicaffes, Venelli, Cariosuelites, Diablini, Rhedones, Turones, ⁴⁰ Itefui, Secusiani liberi, in quorum agro colonia Lugdunum.

Aquitania.

CAP. XIX.

Aquitaniæ sunt Ambilatri, Anagnutes, Pictones, Santones liberi, cognomine Vbisci, Aquitani, vnde nomen prouinciæ, Sediboniatæ. Mox in oppidum contributi Conuenæ, Begerri, Tarbeli quatuor signani, Cocossates sex signani, Venami, Onobriates, Belendi, saltus Pyrenæus. Infrâque Monefi, Osquidates montani, Sibyllates, Campo- ⁵⁰ ni, Bercorcates, Bipedimui, Saffumini, Vellates, Tornates, Conforanni, Aufci, Elufates, Sottiates, Osquidates campestres, Succaffes, Latufates, Basabocates, Vassei, Sennates, Cambolectri, Agefinates Pictonibus iuncti. Hinc Bituriges liberi, qui Cubi appellantur. Dein Lemouices, Aruerni liberi, Gabales. Rursus Narbonensi prouinciæ contermini Rutheni, ^b Cadurci, Antobroges, Tarnéque amne discreti à Tolosanæ Petrogo- ^{b Io. Sc. Cadurci: Nitobroges Tarné amne discreti à Tolosanæ Petrogo-} ri. Maria circa oram, ad Rhenum Septétrionalis Oceanus, inter Rhenû & Sequanam Bri-

tannicus, inter eum & Pyrenæum Gallicus. Insulæ complures Venetorum, quæ & Veneticæ appellantur, & in Aquitanico sinu Vliarus.

Citerior Hispania.

CAP. XX.

A Pyrenæi promontorio Hispania incipit, angustior non Gallia modò, verumetiam semetipsa, vt diximus, immensum quantum hinc Oceano, illinc Iberico mari comprimantibus. Ipsa Pyrenæi iuga^a ab exortu æquinoctiali fusa in occasum brumalè, breuiiores latere septentrionali quàm Meridiano Hispanias faciunt. Proxima ora citerioris est, eiusdemque Tarraconensis situs, à Pyrenæo per Oceanum Vasconum saltus: Olarso, Vardulorum oppida Morosgi, Menosca, Vesperies, Amanum portus, vbi nunc Flauio-
 10 brigas, colonia ciuitatum ix. Regio Cantabrorum, flumen Sada, portus Victoriæ Iu-
 liobrigensium. Ab eo loco fontes Iberi quadraginta millia passuum. Portus Biendum,
 b Origeni mistis Cantabris. Portus eorum Vesci, Veca Regio Asturum, Noega oppi-
 dum, in peninsula Pefici. Et deinde conuentus Lucensis à flumine Nauilubione, Cibarci,
 Egouarri cognomine Namarini, Iadoni, Arrotreba, promontorium Celticum, Amnes,
 Florius, Nelo, Celtici cognomine Nerix, superque Tamarici, quorum in peninsula tres
 aræ Sestianæ Augusto dicatæ, Cæpori, oppidum Noela. Celtici cognomine Præfamar-
 ci, Cileni. Ex insulis nominandæ, Corticata, & Aunios. A Cilenis, conuentus Bracarum,
 Heleni, Grauij, castellum Tyde, Græcorum sobolis omnia. Insulæ Cicæ. Insigne oppi-
 dum Abobrica. Minus annis iiii. M. pass. ore spatiosus, Leuni, Seurbi, Bracarum oppi-
 dum Augusta, quos supra Gallæcia. Flumen, Limia. Durius annis ex maximis Hispaniæ,
 20 ortus in Pelendonibus, & iuxta Numantiam: lapsus dein per Areuacos Vaccæosque, di-
 sternatis ab Asturia Vettonibus, à Lusitania Gallæcis, ibi quoque Turdulos à Bracaris
 arcens. Omnisque dicta regio à Pyrenæo metallis referta, auri, argenti, ferri, plumbi, ni-
 gri albique.

^a ab exortu
brumali fusa
in Occasum
æquinoctia-
lè, *Plinius*

^b *vet. lect. O-*
rigeni, Co-
nisci, Canta-
abri, vt Strab.

Lusitania.

CAP. XXI.

A Durio Lusitania incipit, Turduli veteres, Pefuri, flumè^c Vacca. Oppidum Talabri-
 ca. Oppidum & flumè Minium. Oppida Conimbrica, Collippo,^d Ebuero, Britium.
 Excurrit deinde in altum vasto cornu promontorium, quod alij Artabrum appellauere,
 alij magnum, multi Olyssipponense ab oppido, terras, maria, cælum disternans. Illo
 finitur Hispaniæ latus, & à circuitu eius incipit frons.

^c *Or. Baccia.*
^d *Or. Ebu-*
robridium, v-
no vocabu-
lo.

Insula in Oceano.

CAP. XXII.

Septentrio hinc Oceanusque^e Gallicus, Ocasus illinc & Oceanus Atlanticus, Pro-
 montorij excursus lx. M. prodidere, alij xc. M. p. Ad Pyrenæum inde non pauci xlii
 quinquaginta millia, & ibi gentem Artabrum, quæ nunquam fuit, manifesto errore. Ar-
 rotrebas enim, quos ante Celticum diximus promontorium, hoc in loco posuere literis
 permutatis. Erratum & in annibus inelytis. Ab Minio quem supra diximus, cc. M. pass.
 (vt autor est Varro) abest Æminius, quem alibi quidam intelligunt, & Limæam vo-
 cant, obliuionis antiquis dictus, multumque fabulosus. Ab Durio Tagus cc. M. passuum
 interueniente Munda. Tagus auriferis harenis celebratur. Ab eo clx. M. pass. promon-
 torium Sacrum è media propè Hispaniæ fronte profilit. xlii. M. pass. inde ad Pyre-
 40 næum medium colligi Varro tradit. Ab Ana verò, quo Lusitaniam à Bética discreuimus,
 ccxxvj. M. pass. A Gadibus ci. i. M. p. additis. Gètes, Celtici, Varduli, & circa Tagū Vet-
 tones. Ab Ana ad Sacrum, Lusitani: oppida memorabilia à Tago in ora, Olyssippo equa-
 rum è Fauonio vento conceptu nobile, Salacia cognominata Vrbs imperatoria, Mero-
 brica: promontorium sacrum, & alterum Cuneus. Oppida, Ossonoba, Balsa, Myrtilis.
 Vniuersa prouincia diuiditur in conuentus tres, Emeritensem, Pacensem, Scalabitanum.
 Tota populorum xlv. in quibus coloniæ sunt quinque, municipium ciuium Ro. vnum.
 Latij antiqui tria, Stipendiaria, xxxvj. Coloniæ, Augusta emerita, Anæ fluuiio apposita
 Metallinensis, Pacensis, Norbensis, Cæsariana cognomine. Contributa sunt in eam Ca-
 50 stra Iulia, Castra Cæcilia. Quinta est Scalabis, quæ Præsidium Iulium vocatur. Municipi-
 um ciuium Roman. Olyssippo, Felicitas Iulia cognominatum. Oppida veteris Latij
 Eboras,

^e *Callai-*
cus.

Eboras, quos nom-
genes, Ar-
renses, Co-
brigen-
Lancien-
longitudi-
autem Hi-
xxix. M. co-
sunt insul-
rum prom-
Bæticæ, ab-
Abest à co-
tium xv. v.
Iulia Gad-
est longa
Philistide
maus cot-
nica lingu-
10 ab Erythr-
ius armen-
tur, eodem

Peracto
scere vo-
des xxx
scripsit x
Italia (vt d
tannicum,
30 longior ad
iisdem diri

C. I
40
PRincip-
lium re-
50 Ampeluf
est Tingi

Ebora, quod item Liberalitas Iulia, & Myrtilis ac Salacia, quæ diximus. Stipendiariorum, quos nominare non pigeat, præter iam dictos in Bæticiæ cognominibus, Augustobrigenses, Ammieneses, Aranditani, Axabricenses, Balsenses, Cæsarobricenses, Caperenses, Caurenenses, Colarni, Cibilitani, Concordienses, qui & Boccori, Interausenses, Lacienses, Mirobrigenses qui celtici cognominantur, Medubricenses, qui Plumbarij, Ocelenses qui & Lancienses, Turduli qui Barduli & Taponi. Lusitaniam cum Asturia & Gallæcia patere longitudine cccccxl. m. pass. latitudine cccccxxvj. m. Agrippa prodidit. Omnes autem Hispaniæ à duobus Pyrenæi promontoriis per maria totius oræ circuitu pass. ^{xxix.} m. colligere existimantur, ab aliis ^{xxvii.} m. Ex aduerso ^b Celtiberiæ complures sunt insulæ, cassiterides dictæ Græcis, à fertilitate plumbi: & è regione Arrotrebarum promontorij, Deorum sex, quas aliqui fortunatas appellauere. In ipso verò capite Bæticiæ, ab ostio freti pass. lxxv. m. Gadis longa (vt Polybius scribit) xij. m. lata iij. m. p. Abest à continente proxima parte minus passus dcc. reliqua plus septem m. Ipsius spatium xv. m. pass. est. Habet oppidum ciuium Romanorū, quod appellatur Augusta vrbs Iulia Gaditana. Ab eo latere, quo Hispaniam spectat, passibus ferè centum, altera insula est longa iij. m. pass. m. lata, in qua prius oppidum Gadium fuit. Vocatur ab Ephoro & Philistide, Erythia, à Timæo & Sileno Aphrodisias, ad indigenis Iunonis. Maiorem Timæus cotinusam apud eos vocatam ait: nostri Tartesson appellant, Pœni Gadir, ita Punica lingua sepem significante. Erythia dicta est, quoniam Tyrij ab origine eorum orti ab Erythræo mari ferebantur. In hac Geryones habitasse à quibusdam existimatur, cuius armenta Hercules abduxerit. Sunt qui aliam esse eam & contra Lusitaniam arbitrentur, eodémque nomine quondam ibi appellatam.

^a præter iā dictos in Bæticiæ cognominibus. *Supra lib. 3. cap. 1.*

^b *Malmi;* Celtici.

Uniuersa Europæ mensura. CAP. XXXIII.

PERACTO ambitu Europæ, reddenda consummatio est, nequid non in expedito sit noscere volentibus. Longitudinem eius Artemidorus atque Isidorus à Tanai vsq; Gades ^{lxxxiiii.} xiiij. m. prodiderūt. Polybius latitudinem Europæ ab Italia ad Oceanum scripsit ^{xi.} m. quinquaginta esse, etiam tum incòperta magnitudine eius. Est autè ipsius Italiæ (vt diximus) ^{xii.} xx. m. ad Alpes. Vnde per Lugdunum ad portum Morinorū Britannicum, quæ videtur mensuram agere Polybius. ^{xi.} m. lxxvij. Sed certior mensura ac longior ad Occasum Solis æstiuu ostiūque Rheni, per castra legionum Germaniæ ab iisdem dirigitur Alpibus ^{xiii.} xliij. m. pass. Hinc deinde Africa atque Asia dicentur.

C. PLINII SECVNDI NATVRALIS HISTORIÆ LIBER V.

Africa descriptio.

40

FRICAM Græci Lybiam appellauere, quæ mare ante eam Libycum incipiens Ægyptio finitur. Nec alia pars terrarum pauciores recipit sinus, longè ab Occidente litorum obliquo spatio. Populorum eius oppidorūque nomina, vel maximè sunt ineffabilia, præterquàm ipsorum linguis, & aliàs castella ferme inhabitant.

^c & mare: ante eam Libycum: Ægyptio finitur.

Mauritania. CAPVT I.

PRINCIPIO terrarum Mauritanæ appellantur, vsque ad C. Cæsarem Germanici filium regna, sæuitia eius in duas diuisæ prouincias. Promontoriū Oceani extimum Ampelusia nominatur à Græcis. Oppida fuere, Lissa, Cotes vltra colūnas Herculis: nunc est Tingi, quondam ab Antæo conditum: postea à Claudio Cæsare, cum coloniā faceret,